

Wojciech Adamczak

Obrona pracy doktorskiej adwokata Sławomira Dalki

Palestra 14/7(151), 51-52

1970

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

toczy się postępowanie oraz „walka” prokuratora z innymi stronami. Jest on organem odwoławczym w nowym, ukształtowanym przez k.p.k. trybie.

Z tych różnorodnych przepisów dotyczących zarówno legitymacji, jak i toku instancji wynika, że prokuratorowi nie przysługuje zażalenie na postanowienie sądu wydane w trybie art. 212 § 2 k.p.k., a art. 212 § 3 nie daje dostatecznych podstaw do innego rozumowania.

Obrona pracy doktorskiej adwokata Sławomira Dalki

W dniu 17 marca 1970 r. przed Komisją Rady Wydziału Prawa i Administracji UMK w Toruniu odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgra Sławomira Dalki, adwokata, członka zespołu w Elblągu.

Mgr Dalka przygotował pracę doktorską pt. „Skutki prawne przedawnienia zobowiązań w polskim prawie cywilnym” pod kierunkiem prof. dra Stanisława Matysika, który był promotorem rozprawy.

Praca dotyczy instytucji przedawnienia roszczeń majątkowych w zakresie zobowiązań. Główny akcent położył Autor na skutki prawne przedawnienia, natomiast wobec bogactwa problemów pominął w zasadzie problem początku biegu, przerwania i zawieszenia terminów przedawnienia. Cała rozprawa składa się ze wstępu i dziesięciu rozdziałów.

We wstępie Autor wychodzi z materialnoprawnego pojęcia roszczenia, przeciwstawiając je roszczeniu w sensie formalnoprawnym i podkreślając jednocześnie, że roszczenie jest kategorią z zakresu praw podmiotowych. Jest ono uprawnieniem, z którym wiąże się obowiązek innej osoby konkretnego zachowania się.

Rozdział pierwszy obejmuje rozważania na temat upływu czasu jako istotnego czynnika instytucji przedawnienia roszczeń. Następny rozdział poświęca Autor zagadnieniom historycznym i przedstawia w nim kształtowanie się instytucji przedawnienia w dawnym prawie polskim aż do dnia wejścia w życie obecnie obowiązujących przepisów.

W dalszej części pracy mgr Dalka zajmuje się problematyką prekluzji arbitrażowej, a w szczególności racją jej istnienia, jej charakterem prawnym i funkcją społeczno-gospodarczą. Autor jest zdania, że prekluzja arbitrażowa jest z jednej strony kategorią materialnoprawną, a z drugiej strony przywrócenie uchybionego terminu tej prekluzji jest dopuszczalne i możliwe, gdyż mieści się w granicach normy art. 117 § 3 k.c. *in fine*, uprawnienia zaś prezesa komisji arbitrażowej można uważać za *lex specialis* nie wyłączające uprawnień komisji do przywrócenia terminu. W tej części pracy Autor podkreśla wielką rolę praktyki arbitrażowej, która wykształciła już pewne zasady.

Rozdział czwarty rozprawy obejmuje rozważania na temat wpływu doktryny prawa cywilnego oraz orzecznictwa sądów polskich i państwowych komisji arbitrażowych na charakter pracy i na konstrukcję instytucji przedawnienia w obecnie obowiązującym kodeksie cywilnym.

Podstawowe znaczenie dla całej pracy ma niewątpliwie rozdział piąty, jako że dotyczy on analizy instytucji przedawnienia według kodeksu cywilnego z 1964 r. Szczególnie dużo miejsca poświęcił S. Dalka w tym rozdziale problemowi zręczenia się korzystania z przedawnienia oraz możliwości odwołania takiego zręczenia się, a także trudnościom, jakie wyłaniają się przy stosowaniu przepisu art. 117 § 3 zd. 2 k.c.

Dalsze rozdziały od szóstego do ósmego stanowią w zasadzie uzupełnienie i dalsze rozwinięcie myśli przedstawionych w podstawowym rozdziale piątym. Autor omawia tu problematykę przedawnienia zobowiązań, których źródłem jest bezpodstawne wzbogacenie, opierając się przede wszystkim na analizie odpowiednich orzeczeń Sądu Najwyższego, jak również źródeł normatywnych. Rozdział siódmy zasadniczo jest poświęcony przedawnieniu roszczeń z tytułu następstw nieszczęśliwych wypadków.

Najwięcej dyskusyjnych problemów mieści się w rozdziale ósmym, dotyczącym porównania przedawnienia z terminami zawitymi. Rozdział ten zawiera wnioski w sprawie uregulowania instytucji terminów zawitych w polskim prawie cywilnym. Jest to rozdział bogaty w problemy i dyskusyjny, niewątpliwie najbardziej kontrowersyjny rozdział w całej pracy.

Na podkreślenie zasługuje podjęta przez Autora próba znalezienia jakiejś ogólnej formuły dla wszystkich zagadnień wiążących się z problematyką zarówno przedawnienia roszczeń, jak i terminów zawitych. Rozdział dziewiąty jest przede wszystkim zestawieniem uregulowań pozakodeksowych związanych z problematyką przedawnienia roszczeń z uwzględnieniem rodzaju, charakteru i terminu przedawnienia.

Ostatni rozdział stanowi podsumowanie całej pracy i zawiera podstawowe tezy Autora, jak również pewne propozycje *de lege ferenda*. Mgr Dalka wyraźnie akcentuje tu stale rosnące znaczenie instytucji przedawnienia w gospodarce planowej, a także dostrzegalną tendencję do skracania terminów przedawnienia, która jednakowoż w stosunkach z osobami fizycznymi nie powinna iść zbyt daleko. Doktorant uważa, że rola zasad współżycia społecznego i sądu powinna być większa, niż pozwala na to art. 117 § 3 k.c.

Recenzentami pracy byli: doc. habil. Biruta Lewaszkiwicz-Petrykowska z Uniwersytetu Łódzkiego i doc. dr habil. Julian Sauk z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Obie recenzje były pozytywne, a recenzenci podkreślili pracowitość i rzetelność Autora, duże zaangażowanie osobiste oraz dobre wyczucie potrzeb praktyki.

Po ożywionej dyskusji Komisja Rady Wydziału Prawa i Administracji UMK pod przewodnictwem prodziekana doc. dra habil. Janusza Gilasa postanowiła przedstawić Radzie Wydziału wniosek o przyznanie mgrowi Sławomirowi Dalce stopnia doktora nauk prawnych.

Rada Wydziału uchwałą z dnia 17.III.1970 r. wniosek Komisji zatwierdziła, nadając adwokatowi Sławomirowi Dalce stopień doktora nauk prawnych.

mgr Wojciech Adamczak